

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นการรวมกลุ่มของสถานศึกษา ที่ทำการสอนในสาขาวิชาชีพทั้งด้านอุตสาหกรรมและพาณิชยกรรม ที่สังกัดสำนักคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งสถานศึกษาดังกล่าวประกอบด้วย โรงเรียนบริหารธุรกิจอยุธยา โรงเรียนเทคโนโลยีอยุธยา โรงเรียนเทคนิคพาณิชยกรรมอยุธยา โรงเรียนไทยอโยธยาบริหารธุรกิจ และโรงเรียนผดุงอาชีวเสนา โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อการปฏิบัติงานร่วมกันให้เป็นไปตามนโยบายของสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ ที่ต้องสร้างร่วมมือกันระหว่างสถานศึกษากับสถานศึกษา เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการจัดกระบวนการเรียนการสอน การใช้บุคลากรและทรัพยากรที่มีอยู่ให้เป็นประโยชน์สูงสุด และร่วมมือกันกำหนดแนวทางการศึกษาทางด้านวิชาชีพในระดับจังหวัด ชุมชนหรือสถานประกอบการในท้องถิ่น เพื่อการตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงานและชุมชน โดยปัจจุบันได้จัดการเรียนการสอนเป็น 2 ระดับ คือ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ซึ่งในระดับ ปวช. จะรับผู้เรียนที่จบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.3) และในระดับ ปวส. จะรับผู้ที่จบการศึกษาในระดับ ปวช. และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6) เข้าศึกษาในสายวิชาชีพ

โดยนักศึกษาเหล่านี้ส่วนใหญ่มักจะอยู่ในช่วงของวัยรุ่นที่นับว่าเป็นวัยที่สำคัญ เพราะเป็นวัยที่มีการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงทั้งทางร่างกายและจิตใจ อีกทั้งการที่ได้เข้ามามีการเรียนรู้ และทำความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดและเจตคติทางสายวิชาชีพ สิ่งดังกล่าวเหล่านี้เป็นสิ่งที่นักศึกษาต้องเรียนรู้และต้องการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งที่เปลี่ยนแปลงไป บางคนที่สามารถปรับตัวได้ก็ทำให้สามารถใช้ชีวิตได้อย่างมีความสุข แต่บางคนที่ไม่สามารถปรับตัวได้ ย่อมก่อให้เกิดปัญหาดังนั้นนักศึกษาที่ประสบปัญหา จึงมีความต้องการเป็นอย่างมากในการที่จะได้รับการชี้แนะแนวที่ถูกต้อง ซึ่งแนวทางหนึ่งที่จะสามารถช่วยให้นักศึกษาเหล่านั้น สามารถแก้ปัญหาหรืออุปสรรคของตนได้ตามสมควรคือ การแนะแนว เพราะการแนะแนวเป็นกระบวนการที่ช่วยให้บุคคลรู้จักตนเอง สามารถเลือกหรือตัดสินใจได้อย่างเหมาะสม เช่น การแนะแนว สามารถแนะนำในข้อมูลสนเทศ ทั้งทางด้านการศึกษา และอาชีพที่ถูกต้อง เหมาะสมกับบุคลิกและความสามารถของนักศึกษา การแนะนำ สามารถให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาที่มีปัญหา ทั้งทางการเรียน ปัญหา

ส่วนตัว เป็นต้น จากที่กล่าวมา การแนะแนวจึงเป็นงานที่มีความสำคัญในโรงเรียนเพราะเป็นกระบวนการที่จะช่วยให้นักศึกษา แต่ละคนเข้าใจตนเองและสิ่งแวดล้อม สามารถตัดสินใจศึกษาต่อ ประกอบอาชีพหรือแก้ปัญหาของตนเองได้ กระบวนการแนะแนวเป็นงานที่ช่วยส่งเสริมให้นักศึกษาได้พัฒนาตนเอง ซึ่ง กฤษณา จันทรวินาศ (2540 : 38-44) กล่าวว่า งานแนะแนวเป็นงานที่ช่วยพัฒนาคน ไปสู่การเป็นบุคคลที่มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุข งานแนะแนวมี 3 ประการ คือ การป้องกัน การแก้ไขปัญหา และการพัฒนาคน ไปสู่บุคคลที่มีความสมบูรณ์

กรมอาชีวศึกษา (2529 : 12) ได้ตระหนักถึงความสำคัญของงานแนะแนวในสถานศึกษา จึงได้กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของงานแนะแนวไว้ในระเบียบของกรมอาชีวศึกษา ว่าด้วยการบริหารสถานศึกษา พ.ศ. 2529 ข้อ 31 ไว้ว่า “หัวหน้างานแนะแนวอาชีพและจัดหางานมีหน้าที่และความรับผิดชอบดังต่อไปนี้ ให้คำปรึกษาแก่นักศึกษา ผู้ปกครองที่มีปัญหาในด้านต่าง ๆ และประสานงานกับทุกฝ่ายในการแก้ปัญหาของนักศึกษา ให้คำปรึกษาและแนะแนวอาชีพแก่นักศึกษา วางแผนการจัดหางาน การฝึกงานแก่นักศึกษา ติดต่อประสานงานกับแหล่งงาน สถานประกอบการ เพื่อการฝึกงานและการจัดหางานแก่นักศึกษา จัดสรรทุนเพื่อการศึกษา จัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพของนักศึกษา รวมทั้งติดตามและประเมินผลงานต่าง ๆ เช่น ผลการให้คำปรึกษา แนะนำผลการศึกษาต่อของผู้สำเร็จการศึกษา ประเมินผลงานต่าง ๆ ของงานแนะแนวอาชีพและจัดหางาน วิจัยหาสาเหตุของผู้สำเร็จการศึกษาที่ไม่มีงานทำและเสนอแนะทางแก้ไข เสนอโครงการปฏิบัติงานตามลำดับขั้นและจัดทำรายงานการปฏิบัติงานในหน้าที่ตามลำดับขั้น ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย”

เมื่อพิจารณาจากกรอบหน้าที่และความรับผิดชอบของ งานแนะแนวในสถานศึกษา ตามที่สถานศึกษาเอกชนอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2531 : 156-157) กำหนดว่า “การแนะแนวเป็นกระบวนการที่จะช่วยให้นักศึกษารู้จักตนเองและช่วยให้รู้จักถึงความสามารถที่มีอยู่และนำเอาความสามารถนั้นมาใช้ให้เป็นประโยชน์แก่ตนเอง เพื่อพัฒนาตนเองให้สูงสุดเท่าที่จะเป็นไปได้ในทุกด้าน” โดย แบ่งงานแนะแนวออกเป็น 3 ประการคือ 1) การแนะแนวการศึกษา เพื่อช่วยผู้เรียนในการเลือกสถานที่เรียน วิชาเรียน และแนวทางที่เรียนให้เหมาะสมกับตัวผู้เรียนเองผู้เรียนจะได้รับความรู้เกี่ยวกับการปรับปรุงตนเอง ในด้านการเรียนให้ดีขึ้น รู้จักวิธีเรียนให้เหมาะสม รู้จักปรับปรุงอุปนิสัยการเรียนที่ดี ช่วยให้ผู้เรียนได้รับความสำเร็จและสนุกสนานกับการเรียน 2) การแนะแนวส่วนตัว หมายถึง การให้การแนะแนวในเรื่องการปรับปรุงตนเองให้เข้ากับสังคมและ

สิ่งแวดล้อม มีสุขภาพกายและจิตดี สามารถปรับตัวได้อย่าง มีความสุข ควบคุมอารมณ์และ รู้จักแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่ตนประสบได้ 3) การแนะแนวอาชีพ หมายถึง การแนะแนว เพื่อให้ ผู้เรียนได้เลือกอาชีพให้เหมาะสมกับความถนัดและความสามารถของแต่ละคน โดยเป็นการให้ ข่าวสารความรู้เกี่ยวกับ อาชีพที่นักศึกษาได้เรียน และปฏิบัติแล้ว เป็นการเสริมความรู้จากหลักสูตร เพื่อจะได้เรียนรู้เกี่ยวกับอาชีพที่ตนเองศึกษาอยู่ได้ดียิ่งขึ้น รวมทั้งการเตรียมตัวให้เหมาะกับอาชีพ นั้น ๆ เนื่องจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและเทคนิคของการประกอบอาชีพ มีการ เปลี่ยนแปลงไปอยู่ตลอดเวลา ลักขณา สริวัฒน์ (2543 : 26) กล่าวว่า การบริหารงานแนะ แนวในสถานศึกษาต้องให้สอดคล้องและเอื้อต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในชุมชน จึง จำเป็นต้องกำหนดให้มีองค์ประกอบที่สำคัญของงานแนะแนวไว้ให้ชัดเจนคือ นโยบาย แนวทาง แผนงาน เป้าหมาย บุคลากรผู้รับผิดชอบ งบประมาณ ระบบสารสนเทศ อุปกรณ์เครื่องมือ และสิ่งอำนวยความสะดวก โครงการและกิจกรรมต่าง ๆ นักวิจัยหลายท่านได้ทำการศึกษาถึง ปัญหาของการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียน พบว่า มีปัญหาในหลายด้าน วิโรเรือง วงศ์วรรณ (2542 : บทคัดย่อ) พบว่า ปัญหาในการบริหารงานแนะแนวคือ ขาดงบประมาณในการ ดำเนินงานแนะแนว ขาดวัสดุอุปกรณ์ ขาดการติดตามประเมินผล อย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารและ ครูนักเรียนในโรงเรียนไม่ให้ความสำคัญของงานแนะแนว การดำเนินงานอยู่ในเกณฑ์ที่ต้อง ปรับปรุง มีสาเหตุจากการบริหารแนะแนวของผู้บริหาร โดยส่วนใหญ่ ผู้บริหารจะเน้นแต่หลักสูตร ตามเกณฑ์ของ กรมวิชาการ (2545 : 22) กำหนดว่า การบริหารงานแนะแนวของ ผู้บริหารประกอบด้วย 1) ด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการ 2) ด้านการกำหนดนโยบายและการ บริหารงานแนะแนว 3) ด้านการจัดทำแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการประจำปี 4) ด้านการ ปฏิบัติตามแผน 5) ด้านการประเมิน ผลการปฏิบัติงานและรายงานผลต่อฝ่ายบริหาร

เมื่อพิจารณาจากกรอบหน้าที่และความรับผิดชอบของงานแนะแนวในสถานศึกษา ตามที่กรมอาชีวศึกษาได้กำหนดไว้จะเห็นได้ว่า ผู้ที่ทำหน้าที่งานแนะแนว จะต้องทำหน้าที่ความ รับผิดชอบครอบคลุมอยู่ทั้ง 3 ด้านคือ การแนะแนวการศึกษา การแนะแนวอาชีพและการแนะ แนวส่วนตัวและสังคม ซึ่งครอบคลุมกิจกรรมงานแนะแนวอยู่ 5 งานคือ 1) งานรวบรวม ข้อมูลเป็นรายบุคคล 2) งานบริการสนเทศ 3) งานให้คำปรึกษา 4) งานการจัดวางตัว บุคคล และ 5) งานการติดตามประเมินผล แต่ในสภาพปัจจุบันการแนะแนวในโรงเรียน อาชีวศึกษาเอกชนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า ยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควรอาจเป็น เพราะผู้บริหาร ครู และส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในการแนะแนว หรืออาจมีชั่วโมง สอนค่อนข้างมากทำให้ไม่มีเวลาในการทุ่มเทให้กับงานแนะแนวอย่างเต็มที่ อีกทั้งไม่ทราบถึง

ความต้องการของนักศึกษาในด้านของการบริการอย่างชัดเจน จึงเป็นสาเหตุให้การบริหารงาน
 แนวแนวและการปฏิบัติงานแนวแนวไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร วชิรญา บัวศรี (2538
 : 21-25) กล่าวว่า การดำเนินงานปฏิบัติงานแนวแนวในโรงเรียนต้องมีหลักการและจะต้องมี
 แผนปฏิบัติงาน ไม่ใช่ทำแบบ “ตามมีตามเกิด” และมีกิจกรรมต่าง ๆ มากมายที่จะต้องอาศัยความ
 ร่วมมือ ประสานสัมพันธ์ จากบุคลากรหลายฝ่ายทั้งภายในโรงเรียนและภายนอกโรงเรียน
 กระทรวงศึกษาธิการ (2545 : บทคัดย่อ) พบว่า ผู้บริหารมีความสำคัญอย่างยิ่ง ต่อการปฏิบัติงาน
 แนวแนวในโรงเรียน การปฏิบัติงานแนวแนวได้เหมาะสมเพียงใด ขึ้นอยู่กับการจัดระบบงานที่มี
 ประสิทธิภาพของผู้บริหาร และมีการกระตุ้นให้ครูในโรงเรียนพัฒนาคุณภาพในการปฏิบัติงาน
 อย่างจริงจังก็จะส่งผล ให้นักเรียนได้รับการพัฒนา โดยผู้บริหารต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ ในการ
 บริหารโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของกรมวิชาการพบว่า แนวแนวมิติใหม่ทุกคนในสังคม
 ต้องมีบทบาทในด้านการแนวแนว ความสำเร็จของผู้เรียนขึ้นกับระบบแนวแนว นอกจากนี้
 ปัญหาในการปฏิบัติงานแนวแนวในสถานศึกษายังมีสาเหตุมาจากการบริหารงานที่ขาดระบบ
 บุคลากรไม่เพียงพอและไม่มีงบประมาณ การบริหารงานที่ดีจะต้องมีระบบการจัดการที่ดี ครูทุก
 คนยอมรับนโยบายของผู้บริหาร ผู้บริหารให้ความสนใจกำกับติดตามอย่างต่อเนื่องรวมไปถึง
 ผู้ปกครองเข้าใจและให้การสนับสนุน

จากผลการวิจัยต่าง ๆ ที่กล่าวมา สามารถสรุปได้ว่า ผู้บริหารมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อ
 การปฏิบัติงานแนวแนวในโรงเรียน โดยการปฏิบัติงานแนวแนวจะส่งผล มีประสิทธิภาพเพียงใด
 ขึ้นอยู่กับการจัดระบบงานที่มีประสิทธิภาพของผู้บริหาร และการกระตุ้นให้ครูในโรงเรียนพัฒนา
 คุณภาพในการปฏิบัติงานแนวแนวอย่างจริงจัง ซึ่งผู้บริหารต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ในการบริหาร
 แนวแนวในโรงเรียน แต่จากผลงานวิจัยที่กล่าวมาข้างต้นและที่ผู้เขียนได้ทำการ ศึกษามาส่วนใหญ่
 เป็นการศึกษาถึงงานแนวแนวของสถานศึกษาของรัฐ แต่ยังไม่มียผลงานวิจัยที่ศึกษางานแนวแนว
 โดยเฉพาะของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ประกอบกับผู้เขียนซึ่งปัจจุบันดำรงตำแหน่งผู้ช่วยอาจารย์
 ใหญ่ฝ่าย กิจการนักศึกษาในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ซึ่งเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานแนวแนวทั้ง
 ในลักษณะการบริหารงานแนวแนวและการปฏิบัติงานแนวแนว จึงมีความเห็นว่าระหว่างการบริหารงาน
 แนวแนวและการปฏิบัติงานแนวแนว ในปัจจุบันจะต้องไปในทิศทางเดียวกันหรือมี
 ลักษณะสอดคล้องกัน ดังนั้นจึงเป็นเหตุให้ผู้เขียนมีความสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง
 การบริหารงานแนวแนวของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานแนวแนวในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน
 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อพัฒนาการบริหารงานแนวแนวของผู้บริหารและการปฏิบัติงานแนว
 แนวในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารงานแนะแนวของผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
2. เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานแนะแนวในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานแนะแนวของผู้บริหารและการปฏิบัติงานแนะแนวในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ความสำคัญของการวิจัย

การบริหารงานแนะแนวของผู้บริหารเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญยิ่งในการปฏิบัติงานแนะแนวในโรงเรียน ให้มีประสิทธิภาพสูงสุด ครูแนะแนวเป็นผู้ปฏิบัติงานแนะแนวในโรงเรียนซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ มีบุคลิกภาพที่เหมาะสม เป็นพลเมืองดีของสังคม สามารถปรับตัวเข้ากับสังคมได้อย่างมีความสุขตามลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน และจะส่งผลต่อ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
  - 1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 287 คน
  - 1.2 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 165 คน โดยใช้หลักการกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ เกรงซี และมอร์แกน (ชานินทร์ ศิลปะจารุ. 2548 : 51) ที่ระดับความคลาดเคลื่อน .05
2. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยตัวแปร 2 ตัวแปร คือ

  - 2.1 การบริหารงานแนะแนวของผู้บริหาร ประกอบด้วย
    - 2.1.1 ด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการ
    - 2.1.2 ด้านการกำหนดนโยบายและการบริหารงานแนะแนว
    - 2.1.3 ด้านการจัดทำแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการประจำปี

2.1.4 ด้านการปฏิบัติตามแผน

2.1.5 ด้านการประเมินผลการปฏิบัติงานและรายงานผลต่อฝ่ายบริหาร

2.2 การปฏิบัติงานแนะแนวประกอบด้วย

2.2.1 งานรวบรวมข้อมูลนักเรียนรายบุคคล

2.2.2 งานบริการสนเทศ

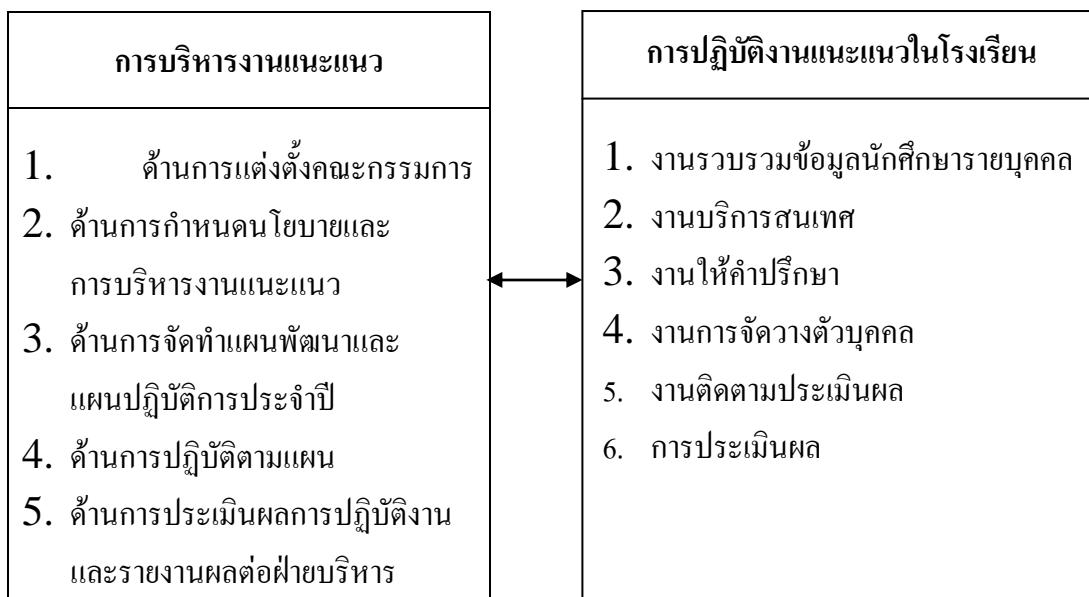
2.2.3 งานให้คำปรึกษา

2.2.4 งานการจัดวางตัวบุคคล

2.2.5 งานติดตามประเมินผล

3. กรอบความคิดในการวิจัย

กรอบความคิดในการวิจัยการบริหารงานแนะแนวของผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้จากการศึกษาแนวคิด เอกสาร ตำรา หลักการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ ตลอดจนหน่วยงานต่าง ๆ ได้แก่ กระทรวงศึกษาธิการ (2545 : 6, 22) ; วัลนิภา จุลากบัง (2535 : 168) แสท และสเตฟเฟลอร์ (Hatch and Steffle. 1965 : 35) ; ราตรี พัฒนรังสรรค์ (2527 : 127) ; พนม ลิ้มอารีย์ (2533 : 255-256) ; สำนักงานคณะกรรมการ ประถมศึกษาแห่งชาติ (2538ก : 23-24) และ กรมวิชาการ (2545 : 22) โดยนำมาสังเคราะห์และบูรณาการ สามารถสรุปได้ว่า การบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนมี 5 ด้าน ดังนี้คือ 1) ด้าน การแต่งตั้งคณะกรรมการ 2) ด้านการกำหนดนโยบายและการบริหารงานแนะแนว 3) ด้านการจัดทำแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการประจำปี 4) ด้านการปฏิบัติตามแผน 5) ด้านการประเมินผล การปฏิบัติงานและรายงานผลเสนอต่อฝ่ายบริหารในส่วนของกรอบคุณปฏิบัติงานแนะแนวในโรงเรียน ได้ศึกษา เอกสาร ตำรา หลักการและงานวิจัยต่าง ๆ มา เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้ กระทรวงศึกษาธิการ (2545: 6, 22) ; รวีวรรณ ชินะตระกูล (2537 : 4) ; ประพนม จันทร์ทิพย์ (2540 : 40) ; วัฒนา พัทธราวิช (2531 : 124) และประดินันท์ อุปรมย์ (2545 : 38-39) จากแนวคิด ที่กล่าวมาแล้วนั้น ผู้วิจัยได้สังเคราะห์แนวคิดต่างๆจาก นักวิชาการหลายท่านสามารถสรุปได้ว่า การปฏิบัติงานแนะแนวในโรงเรียนมี 5 งาน ได้แก่ 1) งานรวบรวมข้อมูลนักเรียนรายบุคคล 2) งานบริการสนเทศ 3) งานให้คำปรึกษา 4) งานการจัดวางตัวบุคคล 5) งานการติดตามประเมินผล ปราบกฏตั้ง ภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดแนะแนว

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. งานแนะแนว หมายถึง กระบวนการที่จะช่วยให้บุคคลรู้จักตนเอง และเข้าใจตนเอง รู้จักสภาพสิ่งแวดล้อมได้อย่างถูกต้อง และนำเอาความสามารถนั้นมาใช้ให้เป็นประโยชน์แก่ตนเอง เพื่อให้พัฒนาตนเองให้สูงสุดเท่าที่จะเป็นไปได้ในทุกด้าน

2. การบริหารงานแนะแนว หมายถึง การจัดระบบและการจัดกระบวนการต่าง ๆ ให้เอื้อต่อการดำเนินงานแนะแนวทุกระดับ และการปรับปรุงองค์การให้มีศักยภาพที่ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพตลอดจนพัฒนาเครือข่ายงานแนะแนวให้เป็นเอกภาพในการประสานงาน และ การที่ผู้บริหารโรงเรียนร่วมกับคณะกรรมการแนะแนวดำเนินงานต่าง ๆ ตามขั้นตอนการบริหารจัดการแนะแนว ซึ่งประกอบไปด้วย 1) ด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการ 2) ด้านการกำหนดนโยบายและการบริหารงานแนะแนว 3) ด้านการจัดทำแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการประจำปี 4) ด้านการปฏิบัติตามแผน 5) ด้านการประเมินผลการทำงานและรายงานผลต่อฝ่ายบริหาร วัตถุประสงค์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแบบมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ คือ ปฏิบัติมากที่สุด ปฏิบัติมาก ปฏิบัติปานกลาง ปฏิบัติน้อย และปฏิบัติน้อยที่สุด

2.1 การแต่งตั้งคณะกรรมการ หมายถึง การมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบให้กับคณะกรรมการอย่างเป็นทางการเป็นลายลักษณ์อักษร

2.2 การกำหนดนโยบายและการบริหารงานแนะแนว หมายถึง การที่ผู้บริหารและคณะกรรมการแนะแนวร่วมกันศึกษาสภาพพื้นฐานของสถานศึกษา เพื่อกำหนดนโยบายภารกิจ และประชาสัมพันธ์ให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการดำเนินการ

2.3 การจัดทำแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการประจำปี หมายถึง การที่ผู้บริหารและคณะกรรมการแนะแนวจัดทำแผนปฏิบัติการให้สอดคล้องกับนโยบาย รายละเอียดงบประมาณและผู้รับผิชอบ และมีการอนุมัติแผนปฏิบัติงาน

2.4 การปฏิบัติตามแผน หมายถึง การที่คณะทำงานแนะแนวและครูที่รับผิชอบดำเนินงานตามแผนโดยมีการกำกับติดตามอย่างต่อเนื่อง

2.5 การประเมินผลการปฏิบัติงานและรายงานผลต่อฝ่ายบริหาร หมายถึง การที่คณะกรรมการแนะแนวและคณะทำงานแนะแนวดำเนินการประเมินผลวิเคราะห์และสรุปผลการประเมินเพื่อปรับปรุงและพัฒนางาน และจัดทำรายงานผลเสนอผู้บริหาร และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา สอดคล้องกับกรมวิชาการที่ว่า ความสำเร็จของผู้เรียนขึ้นกับระบบการแนะแนว ซึ่งมีความเหมาะสมมากที่สุดในเรื่องการแนะแนวที่จะต้องมีการกำหนดภาระหน้าที่ของผู้มีส่วนร่วมให้ชัดเจน

3. การปฏิบัติงานแนะแนว หมายถึง การปฏิบัติงานตามหน้าที่และความรับผิดชอบของงานฝ่ายแนะแนวตามกรอบแนวคิดของงานแนะแนวโดยจัดแบ่งเป็น 5 งาน ดังนี้
1) งานรวบรวมข้อมูลนักเรียนรายบุคคล 2) งาน บริการสนเทศ 3) งานให้คำปรึกษา 4) งานการจัดวางตัวบุคคล 5) งานติดตามผลประเมินผล วัดจากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแบบมาตรประมาณค่า 5 ระดับ คือ ปฏิบัติมากที่สุด ปฏิบัติมาก ปฏิบัติปานกลาง ปฏิบัติน้อย และปฏิบัติน้อยที่สุด

3.1 งานรวบรวมข้อมูลนักเรียนรายบุคคล หมายถึง งานที่จะต้องจัดทำหรือให้บริการแก่นักศึกษาเพื่อที่จะทำความรู้จักและเข้าใจนักศึกษาผู้นั้นให้มากขึ้น ซึ่งงานที่จัดทำหรือบริการจะเกี่ยวกับการจัดทำแบบสอบถามและเก็บข้อมูลเกี่ยวกับประวัติ ความสามารถพิเศษ ปัญหาส่วนตัว สุขภาพอนามัย ประสิทธิภาพเกี่ยวกับการทำงานหรือกิจกรรมทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาของนักศึกษาและเป็นบริการอันดับแรกๆของบริการแนะแนว ที่ทำให้ครู รู้จักนักเรียนและทำให้สามารถหาทางช่วยเหลือได้ถูกต้องยิ่งขึ้น

3.2 งานบริการสนเทศ หมายถึง การให้ข้อมูลข่าวสาร ความรู้เพื่อให้นักเรียนเกิดการพัฒนา ในการให้ข้อมูลข่าวสารนั้นจะเป็นข้อมูลข่าวสารด้านการศึกษา (Education information) อาชีพ (Occupation information) ส่วนตัวและ

สังคม (Personal / Social information) ซึ่งจะช่วยให้ นักเรียนสามารถวางแผนในชีวิต สร้างทัศนคติที่ดีต่ออาชีพการศึกษาและการอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นได้ เช่นการจัดทำป้ายนิเทศหรือเอกสาร เพื่อแนะแนวทางการปรับปรุงตัวของนักศึกษา การจัดกิจกรรมตลาดนัดแรงงานหรือการจัดทัศนศึกษาในสถานประกอบการ จัดทำ คู่มือรวบรวมงานบริการต่าง ๆ ในสถานศึกษารวมถึงต้องมีการจัดข้อสนเทศที่เหมาะสมกับระดับและความต้องการของนักศึกษา

3.3 งานให้คำปรึกษา หมายถึง วิธีการช่วยเหลือบุคคลเป็นการส่วนตัว รวมทั้งปัญหาส่วนตัว ปัญหาการศึกษา ปัญหาอาชีพโดยการนำข้อมูลต่าง ๆ มาวิเคราะห์เพื่อจัดหาวิธีการแก้ปัญหาที่ดีโดยมีผู้ชำนาญงานด้านแนะแนวของโรงเรียน วิทยากรของชุมชนให้ความช่วยเหลือด้วยการสัมภาษณ์ซึ่งผู้มาขอรับบริการจะสามารถตัดสินใจแก้ปัญหาได้ด้วยตนเองอย่างชาญฉลาด เช่น การให้คำแนะนำเชิงจิตวิทยา การแนะนำการเลือกอาชีพหรือสถานศึกษาที่เหมาะสมกับบุคลิกและความต้องการของผู้เรียน เพื่อช่วยเหลือในการแก้ปัญหาให้นักศึกษา

3.4 งานการจัดวางตัวบุคคล หมายถึง การช่วยเหลือส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนเข้าใจตนเอง เลือกตัดสินใจได้ถูกต้องเหมาะสม และสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุขและเป็นประโยชน์ต่อสังคม รวมถึงบริการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษาเพื่อให้ความช่วยเหลือกระตุ้นและให้กำลังใจนักศึกษาแต่ละคนในการวางโครงการชีวิตของตนทั้งในด้านการศึกษา อาชีพ สังคมและส่วนตัว เช่น การจัดแนะแนวการศึกษาต่อการจัดการแนะแนวอาชีพและจัดหางาน การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมรายได้ระหว่างเรียน บริการแนะนำรูปแบบกิจกรรมที่เสริมสร้างประสบการณ์วิชาชีพ การร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ๆ เกี่ยวกับการจัดตลาดแรงงานจึงจำเป็นต้องวางตัวบุคคลให้เหมาะสมกับงานตามที่คัดเลือกเป็นบริการที่ช่วยให้บุคคลได้เรียนตามวิชาที่ตนเองชอบและได้รับบริการที่เหมาะสมตามความจำเป็นหรือความต้องการ

3.5 งานการติดตามและประเมินผล หมายถึง งานที่จะต้องจัดทำหรือบริการแก่นักศึกษาเพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการติดตามและประเมินผลว่ามีปัญหาและอุปสรรคอย่างไร อีกทั้ง ยังเป็นประโยชน์ในการพัฒนาแนวทางการปรับปรุงการดำเนินงานให้ช่วยเหลือหรือบริการแนะแนวต่อไปให้ถูกต้องและตรงตามวัตถุประสงค์ เช่น การติดตามผู้สำเร็จการศึกษาการติดตามผลประกอบอาชีพของผู้สำเร็จการศึกษา การจัดทำแบบประเมินผลของผู้สำเร็จการศึกษาและติดตามแผนการเรียนและวิธีสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน การจัดกิจกรรมสรรหาอาชีพะตัวอย่าง การจัดทำทำเนียบรุ่น และการจัดปัจฉิมนิเทศ

4. ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่ง ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการหรือ ผู้รักษาการในตำแหน่ง

5. ครู หมายถึง ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ในการสอนอบรม นักศึกษาและปฏิบัติตามกฎระเบียบ คำสั่ง ประกาศและนโยบายของราชการ

6. โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา หมายถึง สถานศึกษาที่ จัด การเรียนการสอนด้านวิชาชีพในสาขาวิชาต่าง ๆ เป็นหน่วยงานของกระทรวงศึกษาธิการที่จัดการศึกษา ระดับ ปวช. และ ปวส. ซึ่งผลิตกำลังแรงงาน ประเภทช่างอุตสาหกรรมและพาณิชยกรรม

สมมติฐานในการวิจัย

การบริหารงานแนะแนวของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานแนะแนวในโรงเรียนอาชีวศึกษา เอกชนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีความสัมพันธ์กัน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา สามารถนำผลการศึกษาค้นคว้าไปใช้ในการบริหารงานแนะแนวของผู้บริหารกับการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนของตนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

2. เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการวางแผน ปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารงานแนะแนว และการจัดบริการแนะแนวภายในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนจังหวัดพระนครศรีอยุธยาต่อไป